

ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิง
ประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2*

DECISION-MAKING FACTORS OF SCHOOL ADMINISTRATORS USING
EVIDENCE-BASED PRACTICES AFFECTING THE ADMINISTRATIVE
EFFICIENCY: A CASE STUDY OF THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE BANGKOK AREA 2

ชยพล วิภาวิน¹ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ² สударัตน์ สารสว่าง³

Chayapon Wipawin¹ Prompilai Buasuwan² Sudarat Sarnswang³

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์¹²³

Faculty of Education, Kasetsart University¹²³

Corresponding Author's Email: chayaponwipawin@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการศึกษานี้ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 2) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 รวมทั้งสิ้น 140 คน โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยจำแนกออกเป็นขนาดของการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพราะว่าความถี่ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และพบว่า 1) องค์ประกอบด้านการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเมื่อจำแนกตามรายมิติพบว่า มิติด้านการค้นหาทางเลือกมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ตามด้วยกระบวนการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ และการระบุประเด็นปัญหา 2) ประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม จัดอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหาร

* Received 8 February 2026; Revised 25 February 2026; Accepted 1 April 2026

สถานศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพล ได้แก่ ด้านการกำหนดปัญหา ($\beta = 0.24$) ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ ($\beta = 0.18$) ด้านการค้นหาทางเลือก ($\beta = 0.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยการตัดสินใจ, การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์, ประสิทธิภาพ, การบริหารสถานศึกษา สถานศึกษา มัธยมศึกษา

Abstract

This study aimed to 1) analyze the level of evidence-based decision-making factors among school administrators, 2) examine the effectiveness of educational organizational management of school administrators, and 3) investigate the evidence-based decision-making factors that influence the effectiveness of educational organizational management. The sample consisted of 140 deputy school directors under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, selected through stratified sampling based on school size. A questionnaire was used as the main research instrument. The data were analyzed using frequency, mean, standard deviation, and multiple regression analysis at the statistical significance level of 0.05. The findings revealed that 1) the overall level of evidence-based decision-making among school administrators was high; when classified by dimensions, searching for alternatives had the highest mean score, followed by implementation of decisions and problem identification, 2) the overall effectiveness of educational organizational management was at a high level, and 3) the evidence-based decision-making factors that significantly influenced management effectiveness at the 0.05 level were problem identification ($\beta = 0.24$), implementation of decisions ($\beta = 0.18$), and searching for alternatives ($\beta = 0.16$).

Keywords: decision-making factors, evidence-based practices, efficiency, school administration

บทนำ

ในยุคของการบริหารจัดการศึกษาเชิงคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อทิศทางและความสำเร็จของการ

ดำเนินงานในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ข้อเท็จจริง และหลักฐานที่เชื่อถือได้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (Schildkamp, Poortman, & Handelzalts, 2016) ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งเป็นเขตที่มีความหลากหลายด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายภาครัฐ การพัฒนาด้านเทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบการศึกษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนต้องการการตัดสินใจที่มีความถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถตรวจสอบได้ การนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้จึงเป็นแนวทางที่สำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากร หรือการบริหารงานทั่วไป อย่างไรก็ตาม (Wayman, Jimerson, & Cho, 2012)

หลักฐานเชิงประจักษ์ เป็นการใช้องค์ความรู้จากงานวิจัย ข้อมูลทางสถิติ รวมถึงข้อมูลจากการประเมินและการปฏิบัติจริง มาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดปัญหา ค้นหาทางเลือก ประเมินแนวทางที่เป็นไปได้ ตัดสินใจดำเนินการและติดตามผลลัพธ์เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง กระบวนการเหล่านี้จะช่วยลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจโดยใช้อคติ ความรู้สึกหรือประสบการณ์ส่วนตัวเพียงอย่างเดียว (Marsh, Pane, & Hamilton, 2006) การเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการศึกษา ความหลากหลายของผู้เรียนและบริบททางสังคม รวมถึงความคาดหวังจากผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนให้ต้องมีความรอบคอบ แม่นยำ และยึดหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น และได้รับการพิสูจน์ว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา คือ การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เน้นการใช้องค์ความรู้ ข้อเท็จจริง งานวิจัย หรือหลักฐานที่น่าเชื่อถือมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย วางแผน และตัดสินใจในทุกระดับ หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นแนวคิดที่มีการนำมาใช้ในแวดวงการศึกษาทั่วโลกและบริบทของการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยมากขึ้น งานวิจัยของสุธาสนิ สว่างมุกดา (2566) ได้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกระบวนการตัดสินใจที่มีโครงสร้างชัดเจน โดยอาศัยหลักฐานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรอย่างเป็นระบบ

ในบริบทของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา การตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อทิศทางและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญใน

ปัจจุบันคือการเปลี่ยนผ่านจากการตัดสินใจบนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนบุคคลหรือความคุ้นเคย ไปสู่การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งอาศัยข้อมูลที่ต้องการ น่าเชื่อถือ และผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเชิงสถิติ ผลการประเมิน งานวิจัย และข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา แม้แนวคิดดังกล่าวจะได้รับการยอมรับในระดับนโยบาย แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษายังคงเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความซับซ้อนของข้อมูล ความพร้อมด้านทักษะการวิเคราะห์ การเข้าถึงฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ ตลอดจนแรงกดดันด้านเวลาและบริบทเฉพาะของพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษามัธยมศึกษาในเขตเมืองที่มีความหลากหลายสูง ทั้งด้านขนาดสถานศึกษา ผู้เรียน บุคลากร และสภาพแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นบริบทที่สะท้อนความท้าทายของการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างชัดเจน การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่ดังกล่าวจึงมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจกลไก เงื่อนไข และปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม แม้แนวทางการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์จะมีข้อดีมากมาย แต่การนำไปใช้จริงยังคงมีข้อจำกัด ทั้งในด้านความพร้อมของระบบข้อมูล ทักษะของผู้บริหารในการวิเคราะห์ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ งานวิจัยหลายฉบับเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่ส่งเสริมการตัดสินใจเชิงวิชาการอย่างแท้จริง โดยศึกษาองค์ประกอบของการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การค้นหาทางเลือก 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจ 5) การปฏิบัติตามการตัดสินใจ 6) การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ (นพวรรณ คำเพ็ญ, 2566) และองค์ประกอบของประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป (อดุลย์ อุบาล, 2566) จากบริบทข้างต้น การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถอธิบายให้เห็นถึงกลไกการจัดการภายในบริบทของสังคมเมืองที่มีความซับซ้อน ทั้งในด้านของบุคลากร การจัดการงบประมาณ หรืออุปสรรคทางวิชาการที่เกิดขึ้น โดยข้อค้นพบที่ได้จะถูกนำมาประยุกต์เป็นแผนแม่บทเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้มีสัมฤทธิ์ผลที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดการองค์รทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการกำหนดปัญหาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการองค์รทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
2. การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการค้นหาทางเลือกส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการองค์รทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
3. การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการประเมินทางเลือกส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการองค์รทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
4. การตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ด้านการตัดสินใจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการองค์รทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความผันแปรของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 168 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2, 2569)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 140 คน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการระบุจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยแบ่งตามขนาดสถานศึกษา ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	สถานศึกษา (แห่ง)	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	22	88	66
โรงเรียนขนาดใหญ่	22	78	58
โรงเรียนขนาดกลาง	6	19	14
โรงเรียนขนาดเล็ก	2	2	2
รวม	52	168	140

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรสายบริหารในระดับรองผู้อำนวยการสถานศึกษาสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 มี 3 ตอน ดังนี้ ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างตารางการวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถามการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ องค์ประกอบของการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การค้นหาทางเลือก 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจ 5) การปฏิบัติตามการตัดสินใจ และ 6) การประเมินผลลัพธ์และให้ข้อมูลป้อนกลับ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของอดุลย์ อุบาล (2566) เกี่ยวกับองค์ประกอบของประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างเครื่องมือสำรวจข้อมูลที่พัฒนาขึ้นไปนำเสนออาจารย์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 วัดค่าความสอดคล้องของรายการประเมินแต่ละข้อ (Index-Of Consistency: IOC) พบว่า ระดับความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยาม (IOC) อยู่ในระดับ 0.67-1.00

โดยมีตัวแปรต้นผ่านเกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัว ได้แก่

การกำหนดปัญหา (Sig. = 0.01) การค้นหาทางเลือก (Sig. = 0.05) และการปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Sig. = 0.03)

ตัวแปรตามคือประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ตัวแปร ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรต้นทั้ง 6 ตัว พบว่าโมเดลการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) จากค่าคงที่อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.963

ระเบียบวิธีได้มาซึ่งข้อมูล

ระเบียบวิธีได้มาซึ่งข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอเอกสารขอความร่วมมือเชิงวิชาการจากโครงการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษาทำหนังสือส่งผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการวิจัย พร้อม ทั้งขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษานำส่งเอกสารขอความร่วมมือเชิงวิชาการ พร้อมกับแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีดังนี้

1. ภูมิหลังเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (multiple regression analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม ปรากฏในเกณฑ์ระดับมาก ในส่วนของรายองค์ประกอบ ซึ่งปรากฏผลการเรียงตามค่าเฉลี่ยคือ การค้นหาทางเลือก รองลงมา การปฏิบัติตามการตัดสินใจ การ

กำหนดปัญหา การตัดสินใจ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการประเมินทางเลือก (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ

(n =140)

ปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดปัญหา	3.82	0.45	มาก
2. การค้นหาทางเลือก	3.91	0.55	มาก
3. การประเมินทางเลือก	3.69	0.60	มาก
4. การตัดสินใจ	3.79	0.50	มาก
5. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ	3.83	0.42	มาก
6. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ	3.78	0.59	มาก
ภาพรวม	3.80	0.48	มาก

2. ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กรทางการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการประเมินคะแนนเฉลี่ยรวม จัดอยู่ในระดับมาก จากการประเมินเป็นรายองค์ประกอบ ซึ่งปรากฏผลการเรียงตามค่าเฉลี่ยคือ การบริหารงานบุคคล รองลงมา การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานวิชาการ (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กรทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ

(n =140)

ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
1. การบริหารงานวิชาการ	3.83	0.44	มาก
2. การบริหารงานงบประมาณ	3.88	0.42	มาก
3. การบริหารงานบุคคล	4.14	0.80	มาก
4. การบริหารงานทั่วไป	4.02	0.78	มาก
ภาพรวมของประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา	3.97	0.43	มาก

3. ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการกำหนดปัญหา (X_1) ด้านการค้นหาทางเลือก (X_2) ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ (X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ยังสามารถอธิบายการผันแปรของประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 14.00 โดยสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการดังต่อไปนี้ $Y=2.59+0.23X_1+0.13X_2+0.19X_5$ (ดังแสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

Variable	b	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.59	0.82		3.18	0.00
ด้านการกำหนดปัญหา (X_1)	0.23	0.09	0.24	2.59	0.01*
ด้านการค้นหาทางเลือก (X_2)	0.13	0.07	0.16	1.90	0.05*
ด้านการประเมินทางเลือก (X_3)	0.10	0.07	0.14	1.54	0.13
ด้านการตัดสินใจ (X_4)	0.10	0.08	0.12	1.24	0.22
ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ (X_5)	0.19	0.09	0.18	2.15	0.03*
ด้านการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ (X_6)	0.01	0.07	0.01	0.10	0.93
$R=0.37, R^2=0.14, \text{Adjusted } R^2=0.10, F=3.57, p\text{-value}=0.00^*$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 จากกระประเมินคะแนนเฉลี่ยรวม จัดอยู่ในระดับมาก จากกระประเมินเป็นรายองค์ประกอบ ซึ่งปรากฏผลการเรียงตามค่าเฉลี่ยคือ การค้นหาทางเลือก และลำดับถัดไปได้แก่ การปฏิบัติตามการตัดสินใจ การกำหนดปัญหา การตัดสินใจ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการประเมินทางเลือก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านนโยบายการศึกษา เทคโนโลยี และความคาดหวังของสังคม ส่งผลให้ประสบการณ์ในอดีตอาจไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างตรงไปตรงมาในทุกสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ดีแป้น (2563) พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี โดย

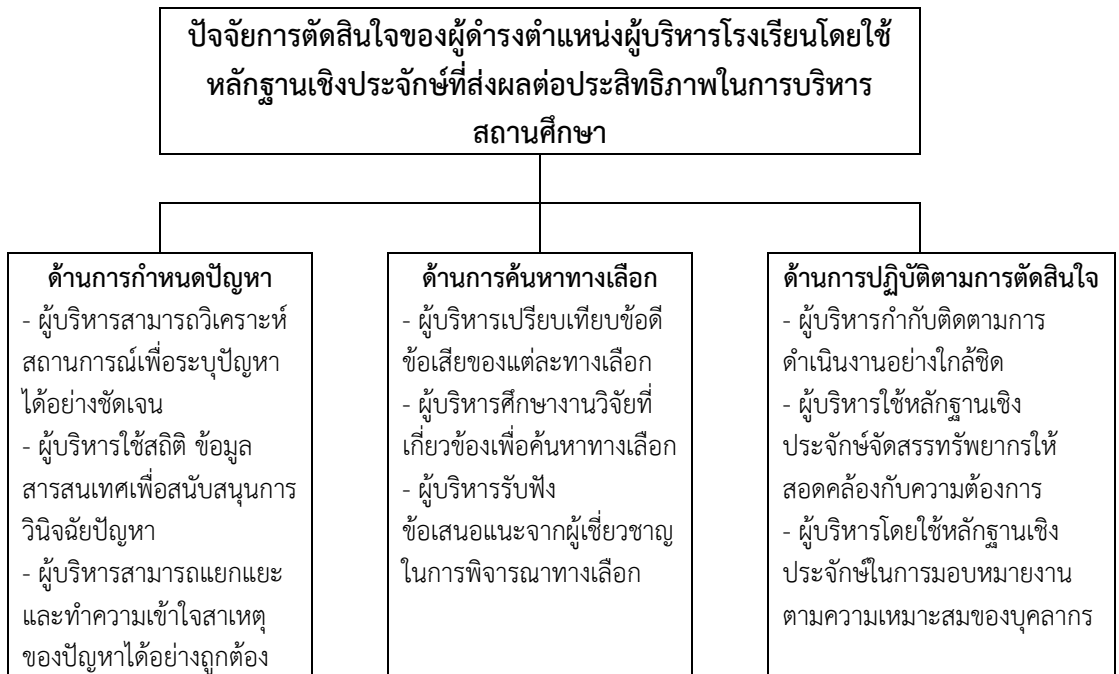
สรุปผลโดยรวมอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ เทียนขาว (2564) พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องสอดคล้องกับแนวคิดของพร้อมพิไล บัวสุวรรณ(2567) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตสำหรับผู้เรียนในโลกยุคใหม่ เนื่องจากการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

2. ประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม จัดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ซึ่งปรากฏผลการเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ การบริหารงานบุคคล และลำดับถัดไปได้แก่ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรม การศึกษาดูงาน และการพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาตมัตตอยู่ดิน เจ๊ะแว (2564) พบว่า ชีตความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนตามมุมมองของผู้บริหารสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัตตานีพบว่า สรุปผลโดยรวมอยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเสรี ภัคดี (2564) พบว่า ระดับกระบวนการบริหารของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดยะลาในภาพรวมอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ อุบาล (2566) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการค้นหาทางเลือก ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารระดับปฏิบัติการที่ต้องเผชิญกับปัญหาเชิงบริหารในชีวิตจริงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านวิชาการ บุคลากร และการบริหารทั่วไป จึงมีประสบการณ์ในการมองเห็นปัญหาเชิงระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ดีแป้น (2563) ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหาร ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ ด้านการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์พร้อมการให้ข้อมูลย้อนกลับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลงชี้ถึงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับระดับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัด สพป. นนทบุรี ในมิติเชิงรวม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยสามารถสรุปแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาปัจจัยการตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อระบุปัญหาได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาทางเลือก ผู้บริหารโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการมอบหมายงานตามความเหมาะสมของบุคลากร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ระดับปัจจัยการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ และประสิทธิภาพในการจัดการองค์การทางการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม จัดอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้าน

การกำหนดปัญหา ด้านการค้นหาทางเลือก ด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ได้แก่ 1.1 ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดปัญหา ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติให้ ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการกำหนดปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยมอบหมายให้ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา พัฒนาเครื่องมือหรือแนวทางมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล 1.2 ข้อเสนอแนะด้านการค้นหาทางเลือก ดังนั้น ผู้บริหารควรรับผิดชอบในการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมอบหมายให้ กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดอบรมหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 1.3 ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติตามการตัดสินใจ ดังนั้น ผู้บริหารควรนำผลการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จชัดเจน และมอบหมายให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมรับผิดชอบการดำเนินงาน **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ได้แก่ 2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้บริหารในบริบทสถานศึกษาที่แตกต่างกัน 2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้บริหารในตำแหน่งและระดับที่หลากหลาย 2.3 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานเพื่ออธิบายความแตกต่างเชิงลึกของผลการวิจัย 2.4 ควรพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สามารถจำแนกระดับการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจาก อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความกรุณาสละเวลาในการแนะนำให้คำปรึกษารองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 สำหรับการตอบแบบสอบถาม คุณค่าและประโยชน์จากการค้นคว้าอันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบทแทนคุณต่อบิดา มารดา และครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ ดีแป้น. (2563). การตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพวรรณ คำเพ็ญ. (2566). การตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนกับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2567). ทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตสำหรับผู้เรียนในโลกยุคใหม่: รวมพลังสร้างกรอบทักษะ ระบบนิเวศการเรียนรู้ และแนวทางการขับเคลื่อน. สำนักพิมพ์วิซ.
- มุฮัมมัดตอญดิน เจ๊ะแว. (2564). ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัตตานี. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุธาสินี แสงมุกดา. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 10(2), 240-252.
- สุรัชย์ เทียนขาว. (2564). แบบการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(4), 355-373.
- เสรี ภัคดี. (2564). กระบวนการบริหารของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดยะลา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อดุลย์ อุบาล. (2566). พฤติกรรมการบริหารของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Marsh, J.A., Pane, J.F., & Hamilton, L.S. (2006). Making sense of data-driven decision making in education. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
- Schildkamp, K., Poortman, C. L., & Handelzalts, A. (2016). Data teams for school improvement. School Effectiveness and School Improvement, 27(2), 228-254.
- Wayman, J. C., Jimerson, J. B., & Cho, V. (2012). Organizational considerations in establishing the data-informed district. School Effectiveness and School Improvement, 23(2), 159-178.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper. & Row.